

4. Прохорова В.В., Юхман Я.В., Янчак Ю.О. Управління трансформацією підприємств на основі цифрової когерентності. *Бізнес Інформ.* 2024. № 6. С. 104-111. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-6-104-111>

5. Іонін Є., Присіч А. Цифрова трансформація в управлінні компаніями: Україна на шляху до конкурентоспроможності. *Економічний аналіз.* 2024. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.03.429>

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ПІДПРИЄМСТВ

Ловкайтес В.С., аспірант*,

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Цифрова трансформація стала невід’ємною складовою сучасного бізнес-середовища, докорінно змінюючи підходи до стратегічного менеджменту підприємств. Вона охоплює впровадження новітніх цифрових технологій, таких як штучний інтелект (ШІ), великі дані (Big Data), Інтернет речей (IoT), хмарні технології та блокчейн, з метою оптимізації процесів, підвищення ефективності та створення конкурентних переваг [1].

Вплив цифрової трансформації на стратегічний менеджмент [2]:

1. Реорганізація бізнес-моделей. Цифрова трансформація сприяє створенню нових бізнес-моделей, які ґрунтуються на використанні даних та автоматизації. Наприклад, перехід від традиційних каналів збуту до електронної комерції дозволяє підприємствам досягати глобальних ринків з мінімальними витратами.

2. Зміна підходів до прийняття рішень. Завдяки аналітиці великих даних керівники отримують змогу швидше й точніше приймати стратегічні рішення. Прогнозна аналітика дозволяє оцінювати ризики, визначати потенційні можливості та розробляти довгострокові стратегії розвитку.

3. Орієнтація на клієнта. Цифрові інструменти, такі як CRM-системи та платформи управління взаємодією з клієнтами, дозволяють отримувати глибокий аналіз поведінки споживачів. Це забезпечує персоналізацію продуктів і послуг, що сприяє підвищенню задоволеності клієнтів.

4. Роль інновацій у стратегії. Інновації стають ключовим фактором успіху. Підприємства інвестують у цифрові стартапи, створюють внутрішні інноваційні центри або співпрацюють з технологічними компаніями для впровадження нових технологій.

* Науковий керівник – Харчевнікова А.С., к.е.н., доцент

5. Автоматизація бізнес-процесів. Завдяки використанню ІІІ, робототехніки та автоматизованих систем підприємства оптимізують виробничі, логістичні та управлінські процеси. Це дозволяє скоротити витрати та підвищити продуктивність.

6. Кібербезпека як стратегічний пріоритет. З розвитком цифрових технологій збільшується кількість кіберзагроз. Тому стратегічний менеджмент включає розробку заходів для забезпечення інформаційної безпеки та захисту даних.

У сучасному бізнес-середовищі хмарні технології (cloud computing) та штучний інтелект (ІІІ) докорінно змінюють підходи до стратегічного менеджменту. Вони стають ключовими інструментами для створення конкурентних переваг, підвищення ефективності операцій та прийняття інноваційних рішень. Особливості впливу хмарних технологій на стратегічний менеджмент [3]:

1. Оптимізація операційної діяльності. Хмарні технології дозволяють підприємствам зберігати, обробляти та аналізувати дані в режимі реального часу. Це забезпечує гнучкість у доступі до інформації та значно зменшує витрати на інфраструктуру. Наприклад, компанії можуть масштабувати свої обчислювальні ресурси відповідно до потреб, уникаючи великих капіталовкладень.

2. Підтримка віддаленої роботи. З поширенням дистанційної роботи хмарні сервіси, такі як Microsoft Azure, Google Workspace або AWS, стали критично важливими. Вони забезпечують співробітників доступом до корпоративних ресурсів, сприяють забезпечення оперативності та підвищують продуктивність навіть за умов географічної розпорошеності команди.

3. Безпека та резервування даних. Хмарні рішення забезпечують високий рівень кібербезпеки та автоматичне резервування даних. Це мінімізує ризики втрати інформації та дозволяє підприємствам швидко відновлюватися після збоїв або атак.

4. Прискорення інновацій. Завдяки хмарним платформам підприємства можуть швидше тестувати та впроваджувати нові продукти. Наприклад, платформи PaaS (Platform as a Service) надають інструменти для розробки та розгортання додатків без необхідності створення власної інфраструктури.

Роль штучного інтелекту у стратегічному менеджменті:

1. Прийняття рішень на основі даних. ІІІ аналізує великі обсяги даних (Big Data) для виявлення трендів, ризиків та можливостей. Це дає змогу керівникам приймати більш обґрунтовані рішення. Наприклад, прогностичні моделі допомагають планувати попит на продукцію або оцінювати вплив економічних змін на бізнес.

2. Автоматизація бізнес-процесів. Завдяки використанню алгоритмів машинного навчання підприємства автоматизують рутинні операції, такі як обробка замовлень, управління ланцюгами постачання або підтримка клієнтів через чат-ботів. Це дозволяє оптимізувати ресурси та зосередитися на стратегічних задачах.

3. Покращення клієнтоорієнтованості. ШІ допомагає підприємствам краще розуміти потреби клієнтів через аналіз поведінки, персоналізацію пропозицій та прогнозування попиту. Наприклад, інтернет-магазини використовують алгоритми рекомендацій для збільшення продажів.

4. Інновації у продуктах і послугах. Штучний інтелект сприяє розробці нових продуктів, таких як розумні пристрої, адаптивні системи або прогнозувальні сервіси. Це дозволяє підприємствам залишатися конкурентоспроможними та задовольняти зростаючі потреби ринку.

Хмарні платформи часто стають базою для впровадження ШІ. Наприклад, сервіси AWS AI, Google AI та Microsoft Azure AI надають підприємствам інструменти для впровадження моделей машинного навчання без необхідності створення власних потужностей. Це прискорює процеси аналізу даних, підвищує швидкість впровадження інновацій та сприяє масштабуванню бізнесу [4].

Попри значний потенціал, цифрова трансформація супроводжується низкою викликів: резистентність персоналу до змін через страх втрати роботи або незнання нових технологій; потреба у великих інвестиціях, особливо для малих і середніх підприємств; нестача кваліфікованих кадрів у сфері цифрових технологій; швидкість технологічних змін, яка вимагає постійного оновлення знань і адаптації.

Виклики впровадження хмарних технологій та ШІ:

– Кіберзагрози. Хоча хмарні платформи забезпечують високий рівень безпеки, підприємства стикаються з ризиком витоку даних через хакерські атаки або помилки користувачів.

– Висока вартість впровадження. Незважаючи на довгострокові вигоди, перехід на хмарні сервіси та інтеграція ШІ можуть потребувати значних початкових інвестицій.

– Дефіцит кваліфікованих кадрів. Для ефективного використання ШІ та хмарних рішень підприємства повинні залучати спеціалістів з відповідними навичками [5].

Цифрова трансформація радикально змінює підходи до стратегічного управління підприємствами. Вона відкриває нові можливості для розвитку, але водночас вимагає адаптації та готовності до викликів. Успіх підприємства в умовах цифрової економіки залежить від здатності керівництва інтегрувати цифрові технології у свою стратегію, зберігаючи при цьому гнучкість і клієнтоорієнтованість.

Хмарні технології та штучний інтелект кардинально змінюють підходи до стратегічного менеджменту. Вони дозволяють підприємствам не лише підвищувати ефективність, але й бути більш адаптивними до швидких змін ринку. Підприємства, які інтегрують ці технології у свої стратегії, отримують значні конкурентні переваги та можливість забезпечити довгостроковий розвиток.

Література:

1. Tapscott D. (2015). The Digital Economy: Rethinking Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence. McGraw-Hill Education.
2. Porter M.E., Heppelmann J.E. (2015). How Smart, Connected Products Are Transforming Companies. Harvard Business Review.
3. Gartner Research. Digital Transformation Insights. URL: <https://www.gartner.com> (date of application: February 5, 2025).
4. McKinsey & Company. (2022). Digital Transformation: The Future of Business. URL: <https://www.mckinsey.com> (date of application: February 5, 2025).
5. OECD. (2019). Going Digital: Shaping Policies, Improving Lives. OECD Publishing.

ПОБУДОВА ЕКОСИСТЕМИ КРЕДИТУВАННЯ МСБ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Медко М.Б., здобувач ступеня доктор філософії*,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана, м. Київ, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8134-3771>

Малий та середній бізнес в Україні займає домінуюче місце у структурі економіки, забезпечуючи майже 99 % усіх зареєстрованих підприємств та створюючи робочі місця для понад 10 мільйонів громадян. Попри значний потенціал, МСБ стикається з численними викликами, серед яких обмежений доступ до фінансових ресурсів, високий рівень ризиків та недосконалість традиційних банківських інструментів. Саме тому сучасні стратегії підтримки підприємництва в Україні орієнтовані на побудову інтегрованої екосистеми кредитування, що поєднує зусилля державних установ, комерційних банків, фінтех-компаній, бізнес-інкубаторів, освітніх та наукових установ.

* Науковий керівник – *Ходакевич С.І., к.е.н., доцент*